

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 333/2021-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **Profesionálna dražobná spoločnosť, s. r. o.**, Masarykova 21, Košice, IČO 36 583 936, zastúpenej advokátskou kanceláriou HUSAR AND PARTNERS S. R. O., Vojenská 14, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ivan Husár, proti postupu Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 132/2013 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 132/2013 **boli porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **5 000 eur**, ktoré je Okresný súd Košice II **povinný** vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Košice II **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **691,34 eur** a zaplatiť ich jej právnenmu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 9. júla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 132/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“). Sťažovateľka navrhuje v napadnutom konaní okresnému súdu prikázať konať bez zbytočných prieťahov a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 333/2021-14 zo 4. augusta 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je jej tvrdenie, že napadnuté konanie je poznačené najmä neefektívnou a nekoordinovanou činnosťou okresného súdu. Prieťahy v napadnutom konaní namieta aj poukazom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania v trvaní takmer osem a pol roka pred prvoinštančným súdom, a to bez vydania meritórneho rozhodnutia vo veci (do podania ústavnej sťažnosti, pozn.). Sťažovateľka má v napadnutom konaní procesné postavenie žalovanej v 2. rade (v napadnutom konaní vystupujú traja žalobcovia a štyria žalovaní, pozn.); predmetom napadnutého konania je žaloba o určenie neplatnosti dražby, ktorá bola na okresnom súde podaná 20. februára 2013.

3. K priebehu napadnutého konania sťažovateľka uviedla, že okresný súd vo veci počas rokov 2013 a 2014 uskutočnil niekoľko pojednávaní, no potom uznesením okresného súdu č. k. 20 C 132/2013-480 zo 4. októbra 2016 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu o prerušení konania zo 4. októbra 2016“) napadnuté konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného pred Okresným súdom Košice-okolie sp. zn. 16 C 13/2013. Predmetné uznesenie však bolo následne druhoinštančným súdom zrušené. Ďalej uviedla, že okresný súd napadnuté konanie prerušil aj po druhýkrát, a to z dôvodu úmrtia žalovaného v 1. rade (žalovaný v 1. rade zomrel 16. júna 2017, pozn.) uznesením okresného súdu č. k. 20 C 132/2013-514 z 12. februára 2019, a to do právoplatného ukončenia dedičského konania po žalovanom v 1. rade. Po ukončení dedičského konania okresný súd uznesením č. k. 20 C 132/2013 zo 6. júla 2020 rozhodol o pokračovaní v napadnutom konaní s dedičmi po žalovanom v 1. rade. Vo veci bolo okresným súdom nariadené pojednávanie na 9. jún 2021, ktoré bolo odročené na 2. september 2021.

4. Sťažovateľka ďalej argumentovala, že napadnuté konanie nie je také komplikované, aby okresný súd ani za vyše osem rokov nemohol odstrániť stav jej právnej neistoty. Dodala, že uvedené konštatuje aj po zohľadnení objektívnej skutočnosti, a to úmrtia žalovaného v 1. rade a s tým súvisiaceho obdobia, počas ktorého okresný súd nemohol vo veci rozhodovať, pretože musel vyčkať do skončenia dedičského konania. Poukázala na neodôvodnené prerušenie napadnutého konania (uznesením okresného súdu o prerušení konania zo 4. októbra 2016, pozn.) a tiež na to, že na pojednávaní konanom 9. júna 2021 okresný súd v rámci jeho predbežného právneho posúdenia veci dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby, pričom odôvodnenie tohto jeho záveru bolo podporené argumentáciou žalobcov, ktorá bola okresnému súdu predstretá už na prvom pojednávaní konanom 13. novembra 2013. Preto podľa názoru sťažovateľky okresnému súdu nič nebránilo v tom, aby vo veci rozhodol už na prvom pojednávaní.

II.

Vyjadrenie okresného súdu, prehľad procesných úkonov a replika sťažovateľky

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

5. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 Spr V 637/2021 doručenom ústavnému súdu 8. septembra 2021 v podstatnom uviedol, že vzhľadom na predloženú chronológiu vo veci vykonaných úkonov je potrebné pripustiť prietahy v období rokov 2014 a 2015. Dodal, že je potrebné v danej veci poukázať na skutočnosť, že dĺžka napadnutého konania bola ovplyvnená aj objektívnymi skutočnosťami, a to predovšetkým úmrtím žalovaného v 1. rade, čo bolo dôvodom prerušenia konania. Poukázal tiež na zmenu zákonnej sudkyne po odchode predchádzajúcej zákonnej sudkyne do dôchodku a tiež dodal, že obdobie, keď sa spis nachádzal na odvolacom Krajskom súde v Košiciach [(ďalej len „krajský súd“); obdobie od 10. februára 2017 do 29. januára 2018, pozn.], by nemalo byť pripísané na ťarchu okresného súdu. Zároveň okresný súd upriamil pozornosť na to, že sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť v období medzi dvoma pojednávaniami, teda v čase, keď okresný súd vo veci konal. Následne pomerne obsímne rozviedol aspekty svojej činnosti, pokiaľ ide o personálne obsadenie súdu v nadväznosti na množstvo nápadu vecí, z čoho vyvodil záver o personálnej poddimenzovanosti okresného súdu, čo má nepochybne dopad aj na plynulosť súdnych konaní, obzvlášť v reštančných veciach. Taktiež poukázal aj na objektívnu skutočnosť súvisiacu so šírením ochorenia COVID-19 a s tým súvisiacimi obmedzeniami v činnosti súdov na území Slovenskej republiky v záujme ochrany života a zdravia. Poukázal na to, že uvedená okolnosť znemožňovala vykonávanie pojednávaní, a tak spory, v rámci ktorých bolo potrebné vykonávať dokazovanie, medzi ktoré patria aj reštančné veci, nemohli byť rozhodnuté.

II.2. Prehľad procesných úkonov:

6. Ústavný súd z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu zistil, že po podaní žaloby 20. februára 2013 a rozhodnutí Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) o námietke zaujatosti zákonnej sudkyne (uznesením krajského súdu č. k. 5 Nc C 9/2013-24 z 12. marca 2013, pozn.) bola vec 6. mája 2013 pridelená novej zákonnej sudkyňi. Po vyriešení sporu o miestnu príslušnosť (uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 10 Nc C 13/2013-132 zo 16. júla 2013, pozn.) konal okresný súd pomerne plynulo až na jednu výnimku s odročením pojednávania na neurčito (21. marca 2014, pozn.), ktoré trvalo dva roky, a po tomto čase nasledovali tri odročené pojednávania až do prerušenia napadnutého konania uznesením okresného súdu č. k. 20 C 132/2013-480 zo 4. októbra 2016 (do právoplatného skončenia konania vedeného pred Okresným súdom Košice-okolie), ktoré však bolo uznesením krajského súdu č. k. 9 Co 57/2017-494 z 29. decembra 2017 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 29. decembra 2017“) zmenené. K prerušeniu napadnutého konania ale napokon predsa len došlo, a to uznesením okresného súdu č. k. 20 C 132/2013-514 z 12. februára 2019 až do 6. júla 2020, keď okresný súd uznesením č. k. 20 C 132/2013-559 rozhodol o pokračovaní v konaní s dedičmi po žalovanom v 1. rade. V septembri 2020 začal okresný súd konať aj s právnymi nástupcami žalovaného v 1. rade a 29. septembra 2021 rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 20 C 132/2013-716. Následne 30. septembra 2021 okresný súd vydal opravné uznesenie č. k. 20 C 132/2013-737.

II.3. Replika sťažovateľky:

7. Sťažovateľka sa na výzvu ústavného súdu zo 16. septembra 2021 k stanovisku okresného súdu vyjadrila podaním doručeným ústavnému súdu 16. septembra 2021, v ktorom v podstatnom uviedla, že z obsahu stanoviska okresného súdu vyplýva, že ten sa primárne venoval konštatovaniu o jeho personálnej poddimenzovanosti a zároveň jeho vyťaženi, čomu síce sťažovateľka objektívne rozumie, avšak aj s poukazom na ustálenú judikatúru ústavného súdu uvedené okolnosti nemajú povahu dôvodov ospravedlňujúcich vznik priesťahov. Dodala, že aj sám okresný súd pripustil svoju nečinnosť v období rokov 2014 a 2015. Tiež uviedla, že ak okresný súd po predbežnom právnom posúdení veci mieni žalobe vyhovieť, a to z dôvodu neplatnosti dražby, čo tvrdili žalobcovia už v podanej žalobe, nebolo vo veci potrebné vykonávať žiadne dokazovanie, pretože ide o dôvod neplatnosti dražby, ktorý je založený len na právnom posúdení veci. Vzhľadom na to podľa sťažovateľky bolo zbytočné odročiť pojednávanie konané 13. novembra 2013, a okresný súd mal vo veci rozhodnúť už na tomto prvom pojednávaní pred takmer ôsmimi rokmi. Preto nemôže obstať ani poukaz okresného súdu na prerušenie konania, ku ktorému došlo v roku 2016, ako ani jeho poukaz na nízky počet sudcov a vysoký nápad vecí. Zároveň poukázala na to, že už len samotná doterajšia dĺžka napadnutého konania bez vydania meritórneho rozhodnutia vo veci odôvodňuje záver o porušení ňou uvedených práv podľa ústavy a dohovoru. Na záver uviedla, že okresný súd na pojednávaní 2. septembra 2021 vo veci meritórne nerozhodol a na účel vyhlásenia rozhodnutia pojednávanie odročil na 29. september 2021.

8. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, pretože na základe podaní účastníkov konania a spisu okresného súdu predloženého ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou namieta porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, argumentujúc tým, že napadnuté konanie je poznačené najmä neefektívnou a nekoordinovanou činnosťou okresného súdu. Priesťahy namieta už len s poukazom na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania vedeného pred prvoinštančným súdom, ktorú samu osebe považuje za neprimeranú a porušujúcu ňou namietané práva podľa ústavy a dohovoru.

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 295/2019).

11. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými

účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Úlohou ústavného súdu bolo v danom prípade posúdiť, či v napadnutom konaní došlo k vzniku prietáhov, či ich vznik bol spôsobený primárne postupom okresného súdu alebo na ich vznik mal vplyv aj postup samotnej sťažovateľky, ako aj to, aký vplyv na priebeh napadnutého konania mala samotná povaha prejednávanej veci.

12. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právnej a skutkovej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o žalobe o určenie neplatnosti dražby patrí medzi civilnú sporovú agendu, nezistil však zásadnú právnu ani skutkovú náročnosť daného sporu. Uvedené kritérium tak nie je spôsobilé ospravedlniť vznik prietáhov v napadnutom konaní, pričom ústavný súd zdôrazňuje, že právnu či skutkovú náročnosť sporu (mimo nutnosti vyriešenia otázky právneho nástupníctva po žalovanom v 1. rade, pozn.) vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti nenamietal ani okresný súd.

13. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že v jej postupe nevzhladol žiadne okolnosti, ktoré by zásadným spôsobom negatívne ovplyvnili dĺžku napadnutého konania. Pozornosti ústavného súdu síce neuniklo, že pojednávanie nariadené na 30. marec 2016 bolo odročené práve na základe žiadosti sťažovateľky, avšak vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania uvedené nie je možné považovať za okolnosť, v dôsledku ktorej by podstatným spôsobom došlo k predĺženiu napadnutého konania. V ostatnom priebehu napadnutého konania na strane sťažovateľky ústavný súd v jej postupe nevzhladol žiadne skutočnosti, ktoré by negatívnym spôsobom ovplyvnili dĺžku a priebeh napadnutého konania. Sťažovateľka sa zúčastňovala pojednávania a okresnému súdu poskytovala potrebnú súčinnosť pri prejednávaní veci. Ani uvedené kritérium tak nie je spôsobilé zbaviť okresný súd zodpovednosti za vznik prietáhov v napadnutom konaní.

14. K tretiemu kritériu, a to postupu okresného súdu je potrebné v prvom rade uviesť, že po preštudovaní okresným súdom doručeného spisového materiálu ústavný súd v napadnutom konaní identifikoval najmä nedostatočne efektívny postup okresného súdu. V priebehu napadnutého konania okresný súd opakovane postupoval so značnými časovými odstupmi, pokiaľ ide o úkony smerujúce k vydaniu meritórneho rozhodnutia vo veci. V tejto súvislosti je možné poukázať najmä na časové obdobie od 21. marca 2014 (keď okresný súd odročil pojednávanie na neurčito na účel doplnenia dokazovania, pozn.) do 7. januára 2016 (keď okresný súd nariadil pojednávanie vo veci, pozn.), počas ktorého bol okresný súd v zásade úplne nečinný. Reálne sa však ďalší úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci, a to pojednávanie, uskutočnil až 21. septembra 2016 [po tom, čo o odročenie pojednávania požiadali žalobcovia (29. januára 2016, pozn.), ako aj sťažovateľka (24. marca 2016, pozn.)]. Na ťarchu okresného súdu je možné pripísať aj jeho neefektívny či nesústreďený postup, pokiaľ ide o prerušenie konania uznesením okresného súdu o prerušení konania zo 4. októbra 2016. Ide o obdobie od 4. októbra 2016, a to v podstate až do 29. januára 2018, keď krajský súd vrátil vec naspäť okresnému súdu po vydaní uznesenia krajského súdu z 29. decembra 2017 (na základe

žalobcami podaného odvolania, pozn.), ktorým krajský súd zmenil uznesenie okresného súdu o prerušení konania zo 4. októbra 2016 tak, že konanie neprerušuje, a tým v podstate vrátil vec do stavu pred jeho vydaním. Pritom aj následne počas obdobia jedného roka od vrátenia veci krajským súdom (29. januára 2018, pozn.) až do 12. februára 2019 bol okresný súd vo veci v podstate nečinný, keď až vtedy prerušil konanie do právoplatného skončenia dedičského konania po žalovanom v 1. rade (uznesením č. k. 20 C 132/2013-514 z 12. februára 2019, pozn.). Posledným obdobím, počas ktorého ústavný súd v postupe okresného súdu vzhliadol jeho nedostatočne efektívnu činnosť, je obdobie od 31. januára 2020 (keď bolo okresnému súdu doručené právoplatné rozhodnutie o ukončení dedičského konania po žalovanom v 1. rade, pozn.) až do 6. júla 2020, keď okresný súd až so značným časovým odstupom vydal „obyčajné“ procesné rozhodnutie o pokračovaní v konaní s dedičmi po žalovanom v 1. rade (uznesením č. k. 20 C 132/2013-559 zo 6. júla 2020, pozn.). V nasledujúcom období podľa posúdenia ústavného súdu postupoval v rámci napadnutého konania okresný súd pomerne efektívne, a to aj s prihliadnutím na objektívnu situáciu súvisiacu so šírením ochorenia COVID-19 v priebehu rokov 2020 a 2021 a v súvislosti s na to nadväzujúcimi prijatými opatreniami obmedzujúcimi činnosť súdov na území Slovenskej republiky (ústavný súd uvedenú objektívnu skutočnosť už opakovane zohľadnil aj vo svojich niektorých predchádzajúcich rozhodnutiach, napr. I. ÚS 504/2020, I. ÚS 550/2020, I. ÚS 109/2021, pozn.).

15. Na základe uvedeného, vychádzajúc aj z obsahu súdneho spisu okresného súdu, ústavný súd dospel v danom prípade k jednoznačnému záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom. Po zhodnotení všetkých okolností musí skonštatovať, že priet'ahy idú primárne na vrub postupu okresného súdu v dôsledku najmä jeho neefektívnej činnosti, ako aj nečinnosti. Okresný súd nepostupoval v napadnutom konaní v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho ukončenia sporu (aj keď ústavný súd samozrejme prihliadol na tú skutočnosť, že v napadnutom konaní už bolo, a to 29. septembra 2021, vydané meritórne rozhodnutie vo veci, pozn.). Zároveň s poukazom na okresným súdom uvádzané personálne aspekty spôsobujúce priet'ahy v jeho činnosti ústavný súd v zmysle svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky pre riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade s'ťažovateľky. Ústavný súd zdôrazňuje, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších zamestnancov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (I. ÚS 3/2020).

16. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní boli porušené základné právo s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadosťučinenie

17. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd po prijatí rozhodnutia o porušení namietaných práv prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov. Vzhľadom na skutočnosť, že v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky už okresný súd v napadnutom konaní meritórne rozhodol (rozsudkom okresného súdu č. k. 20 C 132/2013-716 z 29. septembra 2021 v spojení s opravným uznesením okresného súdu č. k. 20 C 132/2013-737 z 30. septembra 2021, pozn.), ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľky v tejto časti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

18. Keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľka požadovala priznanie zadosťučinenia vo výške 5 000 eur. Uvedené odôvodňovala primárne s poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania (približne 8 rokov a 5 mesiacov do podania ústavnej sťažnosti, pozn.) bez vydania meritórneho rozhodnutia vo veci okresným súdom ako súdom prvoinštančným, pričom takto dlhotrvajúci spor ju zaťažuje aj po finančnej stránke.

19. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

20. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na tieto základné okolnosti. Prvou je zohľadnenie celkovej dĺžky napadnutého konania pred prvoinštančným súdom do vydania meritórneho rozhodnutia, teda obdobie viac ako osem a pol roka. Zároveň prihliadal na to, že v rámci tohto obdobia ústavný súd identifikoval v postupe okresného súdu viacero úsekov vyznačujúcich sa najmä jeho neefektívnou činnosťou, no tiež aj nečinnosťou (ako sú bližšie uvedené v bode 14 tohto nálezu, pozn.), teda postup okresného súdu, ktorý nevedol k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky, preto ústavný súd rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia sťažovateľke v sume 5 000 eur (bod 2 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

21. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 691,34 eur (bod 3 výroku nálezu).

22. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách

advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je 10,87 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti a podanie repliky k vyjadreniu okresného súdu). Celkovo sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov v sume 576,12 eur. Priznanú odmenu ústavný súd zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), t. j. o sumu 115,22 eur, pretože právny zástupca sťažovateľky je platiteľom DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky).

23. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu